

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2013
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΗ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

A.

Ο συγγραφέας πραγματεύεται τη σχέση του σύγχρονου ανθρώπου με τη ζωή. Αρχικά, αναρωτιέται για τους λόγους που οδηγούν τον άνθρωπο στη μελέτη των άλλων πλανητών και στην επικοινωνία με αυτούς. Στη συνέχεια επιβεβαιώνει την ομορφιά της ζωής στη γη, με αναφορές στην πολυμορφία της. Επισημαίνει πως, ενώ ο άνθρωπος μεγαλουργεί με τα πνευματικά του δημιουργήματα, συνάμα δρα καταστροφικά για το περιβάλλον. Ισχυρίζεται ότι είναι αναγκαίο ο άνθρωπος να επαναπροσδιορίσει τη σχέση του με τον πλανήτη και την επικοινωνία με τον συνάνθρώπό του που εκτιμά ότι έχει υποβαθμιστεί με την ανάπτυξη της τεχνολογίας. Αυτό θα το εξασφαλίσει με την καλλιέργειά του, επιδιώκοντας ποιοτικές συνθήκες. Τέλος, διατείνεται πως ο άνθρωπος οφείλει να αναζητήσει την πραγματική επικοινωνία με τον άνθρωπο και τον κόσμο.

B1.

Ο άνθρωπος με τη βοήθεια της τεχνολογίας διαθέτει ποικίλους, σύγχρονους και προηγμένους τρόπους επικοινωνίας. Ακόμη και αν κατάφερε να εκμηδενίσει τις αποστάσεις, δεν κατόρθωσε να προσεγγίσει περισσότερο τους άλλους και να διασφαλίσει καλύτερης ποιότητας επικοινωνία, δίνοντας έτσι διέξοδο στην κοινωνική του φύση. Εγκλωβίστηκε στα εντυπωσιακά και μοντέρνα μέσα και δεν ασχολήθηκε με την καλλιέργειά του που οδηγεί στις γνήσιες διαπροσωπικές σχέσεις. Υποβάθμισε λοιπόν την ανάγκη της άμεσης, προσωπικής, ζωντανής επαφής, την εκμυστήρευση σκέψεων και συναισθημάτων, μέσα από τη συνάντηση με τον άλλο άνθρωπο, επειδή δεν αντιλήφθηκε ότι η επικοινωνία δεν είναι θέμα πλήθους σύγχρονων μέσων αλλά διάθεσης και κυρίως αξιολόγησης του ρόλου των άλλων στη ζωή μας.

B2.

α) Δομικά στοιχεία

Αποκαλύπτεται ... υπόσταση [Θεμ. περίοδος]

Από την μια...δικής του υπάρξεως [Λεπτομέρειες/ Σχόλια]

Σημείωση: Αν ο υποψήφιος ισχυριζόταν ότι η τελευταία περίοδος: *Η υπερφίαλη αυτή στάση ...έως υπάρξεως έχει το ρόλο κατακλείδας* θα μπορούσε να θεωρηθεί σωστό, παρόλο που η τελευταία περίοδος δεν αναφέρεται στο σύνολο της παραγράφου, δηλαδή στη διπλή υπόσταση του ανθρώπου, παρά μόνο στην υπερφίαλη στάση του.

Επομένως και οι δύο απαντήσεις θα μπορούσαν να θεωρηθούν σωστές.

β) Παραδείγματα μεταφορικής χρήσης της γλώσσας

- *βαθύ αίσθημα μοναξιάς*
- *Περιμένει λοιπόν ένα χέρι βοήθειας και παρηγοριάς από τους πλανήτες και τα μακρινά άστρα.*
- *η ζωή δεν ανθίζει μόνο στη Γη αλλά αφθονεί στο Σύμπαν*
- *ένας άλλος καθοριστικός παράγοντας ορθώνεται*

Επιλέξαμε στοιχεία μεταφορικής χρήσης της γλώσσας μόνο από την πρώτη παράγραφο. Ο υποψήφιος θα μπορούσε να επιλέξει από οποιαδήποτε παράγραφο.

B3.

α) Συνώνυμα

ταυτόχρονα: παράλληλα, συνάμα, συγχρόνως

γέννησε: δημιούργησε, έπλασε, έφτιαξε

αισθανθεί: νιώσει

πληθαίνουν: αυξάνονται, πολλαπλασιάζονται

ανάληψη: απάνθρωπη, άπονη, σκληρή

β) Αντώνυμα

ανούσια: ουσιαστική, ενδιαφέρουσα

εμφανίζεται: χάνεται, υποβαθμίζεται

ανέφικτη: δυνατή, πραγματοποιήσιμη, εφικτή

πυκνώνει: μειώνεται, περιορίζεται, ελαχιστοποιείται, εξασθενεί, συρρικνώνεται

υψηλά: κατώτερα, χαμηλά

B4.

α) Η χρήση του ερωτηματικού («Είναι άραγε περιέργεια, κατακτητική διάθεση ή απλώς ένα διανοητικό παιχνίδι;») εξυπηρετεί τη ζωντάνια, την αμεσότητα και την παραστατικότητα του λόγου, διεγείρει το αναγνωστικό ενδιαφέρον, αφού ο αναγνώστης καλείται να απαντήσει ακολουθώντας τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς του συγγραφέα, ο οποίος ωστόσο με αυτόν τον τρόπο δίνει έμφαση στις σκέψεις του, τις οποίες

συμπληρώνει με την απάντηση που ο ίδιος στη συνέχεια παραθέτει στο ερώτημα.

Η χρήση της διπλής παύλας («- όσο και αν αντιτίθεται στις ενδόμυχες επιθυμίες μας-») δίνει έμφαση στη σκέψη, στην πρόσθετη πληροφορία που ο συγγραφέας επιθυμεί να αναδείξει με τη μορφή προσωπικού σχόλιου, ένα σχόλιο που εκφράζει τις πραγματικές ανάγκες του ανθρώπου και ταυτόχρονα την ελπίδα του για διαφυγή απ' το αδιέξοδο, στην ουσία αποδίδει τη σύγκρουση επιθυμιών και πραγματικότητας.

β) Μετατροπή ενεργητικής σύνταξης σε παθητική

Από την άλλη, από τον ίδιο τον άνθρωπο σφραγίζεται η ιστορική πορεία του με πολέμους και αγριότητες, θεοποιούνται τα υλικά αγαθά και συντηρούνται η αδικία και οι ανισότητες.

Γ1. [Άρθρο στην επίσημη ιστοσελίδα του σχολείου]

Τίτλος: Φύση και άνθρωπος ή
Φυσικός...άνθρωπος!

Πρόλογος: Θέμα: Η διαταραχή της σχέσης του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον.

Θέση: α. Παρατηρούνται επιπτώσεις από την έλλειψη σεβασμού του ανθρώπου προς το φυσικό περιβάλλον.

β. Υπάρχουν τρόποι με τους οποίους ο άνθρωπος μπορεί να αποκαταστήσει τη σχέση του με αυτό.

Κύριο μέρος:

Α' Ζητούμενο: Επιπτώσεις από την έλλειψη σεβασμού του ανθρώπου προς τη φύση.

Επιπτώσεις στο περιβάλλον ζωής του ανθρώπου:

- ρύπανση και μόλυνση του περιβάλλοντος
- περιορισμός χλωρίδας και πανίδας, καταστροφή φυσικών πόρων (περιορισμός υδάτινων πόρων καταστροφή των δασών), καταφυγή σε προϊόντα επικίνδυνα για την ανθρώπινη υγεία (π.χ. γενετικά τροποποιημένα προϊόντα)
- έντονες κλιματικές αλλαγές, ακραία καιρικά φαινόμενα (φαινόμενο θερμοκηπίου, τρύπα του

όζοντος, αύξηση της θερμοκρασίας της γης, λιώσιμο των πάγων)

- εξάντληση φυσικών πηγών ενέργειας και χρήση τεχνητών πηγών ενέργειας

Επιπτώσεις στον άνθρωπο:

- εμφάνιση και επαύξηση ασθενειών στους ανθρώπους ειδικά στους κατοίκους μεγαλουπόλεων και μολυσμένων περιοχών
- βλάβες στις πνευματικές λειτουργίες του ανθρώπου, αφού πλήττεται η καθαρότητα του νου και της σκέψης
- επίταση των φαινομένων ανασφάλειας και αβεβαιότητας αναφορικά με το μέλλον και την τύχη του πλανήτη, φόβος και άγχος για την ολική καταστροφή του κόσμου και τον αφανισμό των έμβιων όντων
- απώλεια της αίσθησης του μέτρου, που προκαλεί ηθική σύγχυση και συνολικά υποβάθμιση της ανθρώπινης υπόστασης
- συνολικά υποβάθμιση της ζωής των ανθρώπων, αφού είναι καταδικασμένος να ζει σε πόλεις αφιλόξενες κα απάνθρωπες

Β' Ζητούμενο: Τρόποι με τους οποίους ο άνθρωπος μπορεί να αποκαταστήσει τη σχέση του με το φυσικό περιβάλλον.

Μακροπρόθεσμοι τρόποι

- δημιουργία οικολογικής συνείδησης στους νέους μέσω περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και αγωγής που θα αναδεικνύει την αξία του φυσικού περιβάλλοντος και την ανάγκη προστασίας του
- ριζική αναδιαμόρφωση της οικονομίας, νέα οικονομικά προγράμματα που θα αξιοποιούν ανανεώσιμες πηγές πλούτου και εναλλακτικές μορφές ενέργειας με έμφαση στην «πράσινη ανάπτυξη»
- εκπόνηση επιστημονικών προγραμμάτων για τη συνετή διαχείριση και εξοικονόμηση των φυσικών πόρων και αξιοποίηση της τεχνολογίας και της τεχνικής προς την ίδια κατεύθυνση

- οργανωμένη και συντονισμένη αποκέντρωση με την παροχή κινήτρων από την πολιτεία

Βραχυπρόθεσμοι τρόποι

- ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης με τη συμβολή των ΜΜΕ, του βιβλίου, των πνευματικών ανθρώπων
- προώθηση της ανακύκλωσης
- άμεση θέσπιση νόμων οι οποίοι θα αφορούν στην επιβολή κυρώσεων σε όσους προκαλούν καταστροφές, τη ρύθμιση του κυκλοφοριακού προβλήματος, τη δημιουργία εστιών πρασίνου καθώς και δημιουργία ελεγκτικών μηχανισμών για την τήρησή τους
- προστασία δασών, θαλασσών και ακτών με παρεμβάσεις στην αγροτική παραγωγή

Επίλογος: Επομένως, είναι αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός της σχέσης του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον μέσα στο οποίο ζει και αναπτύσσεται, ώστε να διατηρήσει τα αγαθά που αυτό του προσφέρει και να διασφαλίσει υψηλή ποιότητα ζωής.

Υπογραφή
(ο αρθρογράφος)

Φιλολογικός κλάδος

Έφη Ριζά- Σκύφα

Ελισσάβεν Χατζήσαρη

Αγγελική Παπαϊωάννου

Δήμητρα Ταφίλη

Αρετή Μπάρολου